

Az előfizetés ára:
 egész évre 8 frt.
 fél évre 4 frt.
 negyed évre 2 frt.
 Kőrjegyzőknek és néptanítóknak:
 egész évre 6 frt., fél évre 3 frt.
 Előfizetheti a kiadóhivatalban,
 Valentin Károly könyvkereskedé-
 sében, Traub B. és társánál
 Böhm M. könyvkötőnél.

PÉCS

Politikai és vegyes tartalmu lap.

A hirdetések ára:
Négy hasábos petitser
 1-szer 6 kr.
 2-szer 5 kr.
 3-szor 4 kr.
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.
 Nyilttérben egy sor . . . 10 kr.
 Hirdetéseket elfogad: a kiadó-
 hivatal és Janovszki Király-utczá-
 ban lévő hirdetések felvételi
 irodája.

Megjelen hetenkint kétszer:
 szerdán és szombaton.

Szerkesztőség: Király-utca 20. sz.
 Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
 Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Kár-
 könyvkereskedésében, Traub B. és társá-
 nál, Böhm M. könyvkötőnél Király-utca.

A függetlenség párti pronun- ciamento.

(F. K.) Polgártársak! ezentül minden jó lesz. Bor, buza, békesség, szép asszony feleség — a mennyi csak tetszik. Télen fagy, vastag hótakaróval, tavasszal meleg, gyakori esővel; — Servác, Pongrácz, Bonifác eltűnnek a kalendáriumból — a juliusi kánikula boldogító mérsékletre változik, — az ősz enyhe korszaka karácsony előtt nem szűnik meg, — nem lesz fináncz, sem pandur, sem trafik, sem főispán; minden ember fáczánt fog ebédelni, fagyaltot uzsonálni és kaviárt reggelizni, — még a disznó is nemcsak álmodni fog a makkal, hanem megkapja azt bővében — a csángók Baranyában, a cigányok Fehérmegyében nagybiratokosok lesznek: csak irjátok alá a függetlenségi pártnak „Magyarország Polgáraihoz“ czimzett kiáltványát!

Mosolyognunk kell, hogyha férfiakról, kik az ország ezer meg ezer érdekein éjjel és nappal komoly kitarással munkálkodni tartoznának, kiknek mindegyike hasznos feladatot tűzhetne maga elébe, — kiknek mindegyike az állam, társadalom és az egyes érdekei előmozdítása végett tényekkel léphetne

fel — kiknek mindegyike nem álmodozni, de ébren lenni — nem szójátékokat fűzni, hanem cselekedni, nem zsidó és Istóczy kedvéért egyaránt farizeuskodni, de a kor követelményeihez mérten nyiltnak — határozottan fellépni köteles volna — mondjuk, hogyha ily hivatással bíró férfiakról ily furcsa dolgokat vagyunk kénytelenek olvasni.

Ezer — a mindennapi élettel összefüggő — problema előtt áll az ország, melyek mindegyike megoldásához még a bogárnak parányi erejét is felhasználnunk kellene és a magyar országgyűlésen van 70–80 azt mondják okos ember, — a kiknek bölcsessége a következő mondatokban nyerte eddig kifejezését: „átkos közös ügy“ — „hazaáruló kormány“ és „nem fizetünk adót.“ — most megsza-
 porították egygyel — — „hunczut a zsidó.“

Nincs haszontalanabb időtöltés a politika terén, mint a közjogi vitatkozás. Ez áll a multa ügy, mint a jelenre és a jövőre. Ha bölcs atyáink három századon keresztül gravamenek és lármázó nagygyűlések helyett gép hiányában kapához fogtak volna és politizálás helyett ástak volna Hortobágyon keresztül — majd Szolnoktól

Budapestig — és innét Fiumeig vezető csatornákat, — építettek volna iskolákat és tanultak, valamint tanítottak volna magyarul — beh másként nézhetne ki most ez az ország, melynek 9 milliót jövedelmező vasutai, Európa nyugatát megközelítő kulturája és az európai hatalmi viszonyban első között helyet foglaló magyar nemzetiségű államisága felett siránkozó lamentálások között bús könyveket hullatnak most a politizáló három századot utánozó függetlenségi honyhazafiak.

Csak ti politizáljatok bús honyhazafiak, mi majd dolgozunk.

Képzeljük csak, mi lett volna ezen országból, ha szerencsétlen csillaga azt hozta volna magával, hogy az 1867-iki kiegyezés után ezen politizáló függetlenségek többségre jutottak volna. Ezek azóta mindig politizáltak volna, mint még most is politizálnak. Mert sem a korona, sem az osztrák parlament a most említett törvények által megteremtett viszony felbontásába — a fenforgott és fenforgó európai viszonyok között — beleegyezését nem adta, nem adhatta volna, — miután mindkét állam kárával járt volna ez. Mi lett volna a minden téren tanusított azon haladásunkból, melyet az

A „Pécs“ tárczája.

Pallér Mátyás története.

(Milyen érdemes volna régődni a társadalomnak.)

— Irta Dr. Fekli. —

(Vége.)

Napok, hetek, évek multak... a zsellérlak megnépesült... az iskolások száma két kis okos gyermekkel szaporodott... gyermekeik tanításáért nem sajnálták filléreiket. Bizony egy szegény kőművesnek sok kanál máltért fel kell emelni, sok hétfőtől szombat estig csupa száraz eledellel táplálkozni, sok napokat távol tölteni a szerető lelkek társaságától, hogy ne csak tisztességesen eltarthassa családját, hanem hogy az őregség, a tehetetlenség napjaira félre is rakogathasson valamiké... Mátyást az Isten megsegítette, — mint megsegít minden munkás, takarékos embert; nem hamar ugyan, de lassanként... a nem lankadó kitartás által; mint megsegíti Isten azt, a kit fenhéjázó vágyak nem epeztének, a ki boldognak érzi magát, ha van saját tűzhelye, hű felesége, szerető gyermeke. — A hű feleség, a szerető gyermekek Mátyásnak sem hiányoztak, boldogságából még csak

egy hiányzott: saját tűzhelye, egy kis házacskaja, melyet nem mondanak fel neki se Sz. György, se Szt. Mihály napkor... Húsz évi kitartó munka és takarékoság mellett annyit összerakogatott, hogy már egy kedve és erszénye szerinti házacskára alkudozni is kezdetett. Annak az ára pedig ötszáz forint. — Néki már van 450 frtja; ott rejtőzik a kilencz darab ötvenes a benyíló subplotjában, vagy neki kell még egy ilyen darabot szerezni, vagy lealkudni a tizedik ötvenest... Bár-melyik esetben végre valahára megvalósul az ő egész élete vágya, czélja, hogy ne kelljen neki többé zsellérségből zsellérségbe hurczolkodnia.

450 forint... milyen nagy összeg ez annak, a kinek még soha se volt ennyi! a kinek véres verejtékkel kell ennyit összekuporgatnia! a ki nem mindig akkor dolgozik, a mikor akar, hanem a mikor munkát kap; télen pedig nem igen kap egy kőműves, a kinek nap-számból kell családját táplálni, ruházni, adót, árendát fizetni; a kinek hát nem egy-két esztendő, hanem évek hosszu sorának folytonos takarékosossága kívántatik, hogy ennyit összegyűjthessen. — Sok pénz... temérek pénz 450 forint!.. csak az tudja, hogy mennyi, a ki két keze munkájával próbálta megszerezni!

Mátyás megszerezte. — Igaz, hogy húsz év kellett hozzá, de megszerezte. Isten megsegítette a hű munkást. — Most már nem

sok kell hozzá, hogy övé legyen az a kis fundus, melyre valaha valami jó lélek négy öt gyámölcsfát ültetett... vének biz azok... de majd ültet ő fiatalokat... Milyen jó lesz őregségében azok árnyéka alatt élte fáradalmait kipihengetni... de alig várja azt a boldog napot, melynek estéjén először hajthatja fejét saját hajlékában az álomra... Milyen édes lesz az a pihenés!..

Ilyen gondolatok között nyugodott le egyik este. — Elcsöndesült minden. — Az éj setét fátyolt borít a természetre. — A nap-pal sürgő-forgó embergomoly mint a méh a kaptárba, behúzódik este hajlékába. — Az álom jól esik a munkásnak. Kipihenő napi fáradalmait, hogy másnap ujult erővel kezdje meg ismét... Csöndes minden... Csak egy egy kódorgó kutya bolyong az utcán... No meg a tolvaj... ki dolgozni nem szeret... de enni kell... hát a mások verejtékkel szerzett vagyonából táplálkozik. — Ah! de sok becsületes embert tönkre tesznek ezek a gonoszok!.. de sok szegény család egész esztendei kenyereit elragadozzák!.. de sok hű munkásnak évek hosszu sora alatt megtakarított vagyonkáját elrabolják!.. Hány életet megkeserítenek!.. hány szegény családot inségre juttatnak!.. hányank százból kiveszik a mindennapi kenyereit!.. Ezek az igazi ragadozó állatok... Bizony nem lehet a törvény elég szigorú ellenök!!

egész világ száz és száz alkalommal rendkívülinek elismer.

De nem az a legveszedelmesebb oldala ezen pártnak, hogy mit sem téve politizál, hanem az, hogy a közéletünk jelenségeinek ismertetése terén a házugságot rendszerré fejlesztette.

Ez a párt nem lát semmit, nem ismer semmit, — szerinte pusztul az ország, romlanak az erkölcsök és minden, a mit tettünk 17 év óta, szerintük rosszabb, mintha nem is lett volna.

Ez vagy vakság, vagy roszhiszemtség!

Mert csak szét kell tekinteni az ország köz- és magán állapotain, hogy meglássa a haladást minden ember, a kinek ép szemei vannak. És ha e haladás mellett itt-ott hiányok és többé kevésbé komoly természetű bajok is vannak, vajjon hol volt valaha nép és ország a világon, melynek bajai ne volnának. Vajjon a világ legelső és leghatalmasabb nemzeteinek nem kell-e naponkint megküzdni ezernyi bajjal, melyek mióta Ádám apánk a paradicsom kertet elhagyta, soha el nem hagyták az ő utódait. De e bajok mellett ki vonhatná kétségbe, hogy államiságunk szilárdabb, nemzetiségünk erősebb, mint valaha, hogy iskolánk száma megkétszereződött, közoktatásunk színvonala európaivá vált, vasutaink behálózák, az egész országot, állami bevételeink megszorodtak, államháztartásunk megjavult, iparosaink száma megnövekedett, kereskedésünk megélénkült, befogyasztásunk eddig még nem tapasztalt arányokat öltött. Nem látja a szélsőbal szemű honvédségünket, a hájk árbozán lengő lobogónkat, mit sem hallott a „magyar hegemoniáról”, az igazságszolgáltatás új szervezetéről a büntető törvénykönyvről, a csendőrségről, a növekvő postai for-

galomról, az ország pénztézeteiben felhalmozódott tőkéről? Vajjon mindezek után vehető-e komoly számba, ha pártprogramjának megírásakor „Jeruzsálem pusztulásából” igyekszik átkölsönözni az alaphangot s férfiatlan öbégatással igyekszik elhitetni, pusztulunk, veszünk, holott csak fel kellene nyitnia szemét, hogy lássa, miszerint kivüle mindenki él és dolgozik.

S az a program, mit egyedül boldogító gyógyszernek tart, az ám a furcsa gyógyszer. Csodálatos mixtum composituma az ellentétes politikai elveknek, hol filo- és antisemitizmus, szabad ipar és czéhrendszer, aristokratia és demokratság, magyar államiság és nemzetiségek dédelgetése üres frázisokkal felelőszve, honfi könyvekkel meghintve, e czifra dekortumot vedd be jó magyarom s lesz belőled boldog, független Magyarország!

Ugy látszik ezek a jó politikusok, kik magukat függetlenségieknek szeretik, nevezni, saját czimük mibenlétével nincsenek tisztában, midőn azt hiszik, hogy csak egyszer ki kell mondani a függetlenséget s azonnal nemcsak függetlenek vagyunk, de minden bajunk rögtön elenyészik.

Függetlenséget papiroson nem lehet csinálni, mert függetlenségen nem lehet kezdeni, de igen is lehet függetlenségre vergődni s azzal végezni. Ha az előfeltételeket megszereztük; de csak is úgy, függetlenségünk szükségkép és önmagától fog megjörni, erre azonban többet használni egy új népiskola, egy új műhely, egy új út, egy hold okszertien megművelt szántóföld, mint a függetlenségi minden mixtum composituma.

Költségvetés.

Vein János budapesti vízvezeték-igazgató építési költségvetése Pécs sz. kir. város részére, a Tetye forrás felhasználásá-

val báró Schwarcz bécsi építési vállalat tervei szerint előállítandó vízvezetékéről.

Lapunk legutóbbi számaiban közöltük Vein János bpesti vízvezeték igazgatónak a városi vízvezeték tervezetére vonatkozó nagyrédekű szakvéleményét egész terjedelmében. Most ennek kiegészítéseiül hozzuk, bár nagy terjedelménél fogva csak s kivonatlag, ugyanannak a vízvezeték költségtézetére vonatkozó tervezetét a hozzátartozó ár-clemezéssel együtt.

Vein János előirányoz:

I. Előmunkálatokra	5000 frt — kr.
II. Az építkezés berendezéséért	4500 frt — kr.
III. Tetye forrás foglaltására:	
a) építkezésekre	13,000 frt
b) mechanical berendezésre	350 frt
	13350 frt.
IV. A felső vízmedenczére 1000 köb m. tartalomra szűrével:	
a) építkezés	34,000 frt
b) mechanical berendezés	2000 frt
	36,000 frt.
V. Alsó vízmedenczére 1000 k. m. víztartalommal:	
a) építkezések	28,000 frt
b) mechanical berendezés	2000 frt
	30,000 frt.
VI. Csőhálózatra:	
a) a forrásháztól a felső medenczéig	3700 frt
b) felső medencze	1528 frt 80 kr.
c) felső ellátási kerület	113867 frt 50 kr.
d) alsó medencze	229 frt
e) alsó ellátási kerület	121177 frt 55 kr.
f) mindkét ellátási kerületre közös költség	12685 frt.
	253,187 frt 90 kr.
VII. Vízvezetékkel bíró házak csatlósa	9400 frt —
VIII. Az üzem megindítására	2000 frt —
IX. Átadandó üzem készlet átlag	1000 frt —
X. Csőhálózati alkatrészek készlete tartalékban	25000 frt. —
XI. Irodai és művezetési költség	15000 frt. —

Fő összeg: 396937 frt 90 kr

Éji setéség terül el Mátvás hajléka fellett... csak abban a kis benyilóban pislog egy kis világosság, melynek sublotjában rejtőzik egy munkás takarékos ember kétharmad rész életének keserves keresménye... Ki gyujtotta ott azt a kis világot?... Mátvás nem... az oly edesen alszik, álmódva azt a boldog közel jövőt, midőn már saját hajlékában hajthatja fejét az álomra... A családtagok is mind szenderegnek... ki lehet hát ott?... Megmondja a kifeszített ablak s az a lábhegyen járó homályos alak, mely ezen az ablakon becsuszott, mely most ott keresgél a sublot fiókjában... Meg van... zsebébe dugja a csomagot... hirtelen visszafordul, hogy a mint jött... elliljon. — De hirtelenkedő fordulásával neki löködvén egy kis széknek, ez olyat csattant eldőlésével, hogy Mátvás felzezzent... Mi ez?... Mi zörrenés volt ez?... Más ember tovább hallgatódzott volna, hogy talán még egy másodikat is hall... de a ki összes vagyonyját egy kis zsebkendőben a sublotban tartja... az nem várja a második zörrenést... hanem felugrik... kapja a kalapácsát s benyit a benyilóba... s épen e pillanatban suhan ki az ablakon egy homályos alak... ő meg utána... a sötétben két homályos alakot lát két irányban szaladni... utána annak, a ki közelebb volt hozzá... folyton kiáltozva, lármázva a szomszédoknak...

Szegény Mátvás jó ember volt, szerették a faluban; a mint a szomszédok jayveszéköl, segítségkiáltó lármáját hallották, előrohantak baltákkal, botokkal, vasvillákkal s ök is utána az egymásután futó alakoknak. — Kis faluban csak két sor ház szokott lenni, így minden ember háza végénél kezdődik a rét, a mezőség... Mátvás is itt kergette a setét alakot... a távolság mindinkább fogyott... Mátvás mind közelebb ért... képzelhetni azt a kétségbeesést, mely az ő lábait gyorsította, midőn húsz évi fáradságos munkájának megtakarított fillereit látta elveszni... már beéri... alig van tiz lépésnyire... ekkor a setét alak visszafordul, kirántja pisztolyát s elkáro mkodva magát, neki szegzi az üldözőnek... a pisztoly eldurran... s Mátvás elbukik, de nem a golyótól találva, hanem rémületében... mi lesz kicsinyeiből, ha ő meghal?... de újra felugrik s utána a setét alaknak... ekkor már a szomszédok is közel jutottak... Mátvás ismét néhány lépésnyire beközelítette... de a setét alak ismét visszafordul és 16... szerencsére nem talál... egy pár megeröltetett ugrás s Mátvás elkapja a setét alakot... kétségbeesett dulakodás fejlődik közöttök... a pisztoly agyával kapott ütésektől arca, feje vérral borítva... ereje lankad... elbotlik... a setét alakot elereszti... de abban a pillanatban a jó szomszédok oda érnek s látva Mátvásnak vérral borított arcát, böszülten

verik össze a gonosztevőt, hogy menten kiadák lelkét... Mátvás kutatja zsebeit... de a pénz nem találja... hová tetted, szőlj, te zsványi! ? te akasztófára való?!... hol van a pénzem?... az én verejtékkel szerzett vagyonom?... Az a setét alak, most már roncsolt hústömeg, ugyan nem fog többé senki kérdésére felelni és senki ablakán bemászni... Mátvás visszaszalad a benyilóba... hátha ott hagyta?... hátha nem találta meg?... ott nincs a pénz... gyertyát gyujt... keresgeti a réten... hiába a kis vagyunka eltűnt... elvitte azt az a másik... De elvitte egy család boldogságát is... Mátvás megtérte a lelki fájdalom... oda van az ő egész élete munkásságának, takarékoságának öröksége... oda az ő életének édes reménye. Hosszas betegsége esett... a mi felemészette házi egyetmáskat... felgyógyult ugyan a testi betegséghől... de lelke beteg maradt örökké... nem mehetett többé dolgozni... családja szétzilált... ő megmaradt a faluban élő halottnak, mindig csak azt kérdezve a szembjörvőkötöl: „Lesz-e a szegény Mátvásnak valamikor hajléka?... Lesz ám jó Mátvás... a temetőben.

Ártelemezések

a Pécs városi vízvezeték építési költségvetéséhez.

1. 1 köbméter alapfalazat a földben hydraulicus mészkőhabarcsba fektetett természetes homokból összes anyag és munkaerő 8 frt 50 kr.
2. A földönkívüli természetes homokból falazat hydraulicus mészkőhabarcsban mint az 1. alatti 8 frt 72 kr.
3. Fennálló téglá burkolat hydraulicus mészből fektetve 1. négyz. méter 3 frt 00 kr.
4. Boltfalazat téglából hydraulicus mészkőhabarcsban 1 köbméter 16 frt 21 kr.
5. Kövezés 16 cm. vastag, homokba fektetett, a Tettye forrás tájékán nyert mészből 68 kr.
6. Beton burkolat a boltzat burkolására 8 cm. vastag réteget hidr. mészzel 1. m. 1 frt 06 kr.
7. Hydr. vakolat simított 3 cm. vastag 1: 2. arányban keverve 1. m² 51 kr.
8. 1 köbméter faragott pécsváradai homokból 5 oldalán finomra kidolgozva, hydr. mészhabarcsban való elhelyezéssel együtt 61 frt 26 kr.
9. 1 m³ beton 0-50 m. vastag, 1. rész beonini hydr. mészből, 2. rész érdes homok és 5. rész kavics 8 rész nedves beton, 6 rész csomósoltat 12 frt 44 kr.
10. 4 m² fekvő burkolat jól kiégetett téglából portlandcement habarcsba fektetve 1 frt 68 kr.
11. Bolt után falazás téglából hydr. habarcsba 14 frt 72 kr.
12. 1 km. felfalazás téglából hydr. mészből 4—6 magasabban mint a 11 sz. 15 frt 01 kr.
13. 1 km. cyclops falazás mészkőből a Tettyéről hydr. mészhabarcsban. prt. cementtel kikent eresztékekkel 10 frt 21 kr.
14. Betonozás cement mészből 1: 2: 5 vegyítéssel 22 frt 04 kr.
15. Cement vakolat 3 cm. vastag 1: 2 arányban keverve 1 frt 22 kr.

Városi iskolaszéki ülés.*)

Pécs sz. kir. városi községi iskolaszékének múlt hó 31-én tartott üléséről a következőket jelenthetjük:

Kelemen Katalin tanítónő, miután ünnepélyes ígretet tett arra nézve, hogy minden erejéből oda fog törekedni, miként ezentul az egyenletlenségnek még csak árnyéka se legyen s miután az általa megsértettektől bocsánatot is kért, az iskolaszéki határozat szerint, nem fog már f. é. február hó 1-től a polgári leánytanodától az elemi tanodához visszahelyeztetni, hanem ez irányban határozat, a megjelentő vizsgálat eredményeire függőben tartatik.

Van tehát megfontolási idő s reméljük is, miként az iskola zék érélyes eljárása az intézetnél lábra kapott kellemetlenségnek véget vet s az egyenletlenségnek a jövőben is gyökeresen elejét vágja, s azon tudatot ébreszti az ott lévő tanulóknak, hogy az intézet nem ő érettek tartatik fenn, hanem igenis a leánynevelés szent ügyéért, melyet minden tehetség- és erőkkel vállaltva megvalósítani becsületbeli kötelességük.

Ha e tekintetben remény nem valószínű meg, az iskolaszék bizonyára a legerélyesebb azonnali intézkedést fogja a hibás fél ellenében megtenni, — bárki legyen is az.

A sörház-utcai igazgató tanító igazoló jelentésére megjegyzé elnök, miszerint a kir. tanfelügyelő figyelmeztetéseit magában foglaló közigazgatási bizottsági határozat vételekor kötelességének tartotta azonnali intézkedni s megnyugtatót jelentheti, miként most már minden rendben levén, további intézkedésekre szükség nincs, mely elnök kijelentést az iskolaszék tudomásul vett s a

* Szombati számunkra elkésve jövőn, csak most közölhetjük. Szerk.

közigazgatási bizottsághoz erről jelentést tenni határozott, melyben a figyelmeztetésekért köszönetét is fogja kifejezni.

A házi ipar tanításával ez évben a belvárosi tanodában Mihálovits Antal tanító, a szigeti külvárosi tanodában pedig Nick Irma segédtanítónő bizatott meg, kilatásba helyezettvén, részükre annak idején a megfelelő jutalomdíj.

A magyarországi tanítók részére Budapesten felállítatni elhatározott árvaház alap javára, a szabályok szerinti tagdíjat tevő 50 frt szavaztatott meg, az iskolai előirányzat terhére.

A miasszonyunkról címzett nőzárda által fentartott küliskolának közegészségügyi szempontból történt felülvizsgálatáról felolvasott tiszti főorvosi jelentés teljesen megnyugtató, s az iskolaszék az igazgatóságot a túltömöttség elkerülése miatt csak arra fogja kérni, hogy a külvárosi leánygyermekeket fel ne vegyék, miután a külvárosi iskolához vannak azok az iskolakerületi beosztás szerint amugy is utalva.

A pécsi zeneegyletnek a városi zeneiskola átvételére nézve tett ajánlata, Krasznay Mihály elnöke alatt Dr. Szeredy József, Dr. Koharits Károly, Szieberth Nándor, Meddik Ágoston és Pap József iskolaszéki tagokból álló választmányhoz utaltatott az iranti véleményadás végett, vajjon alkalomszerű és helyes lenne-e, ha a város az önálló zeneiskolájáról lemondana s ha igen, mily feltételek alatt volna az a zeneegylet részére átadandó.

Szieberth Nándor iskolaszéki tag azon indítványa, hogy az iskolák részére ő felség-arczképei beszereztesse, elvben elfogadtatván, gondnok megfelelő minta képek bemutatására utasított, a midőn is a képek beszerzése iránt fog az intézkedés megtétni. (r)

Színház és művészet.

Az utóbbi napok műsora elég változatos volt ugyan, tartalomra nézve azonban nem igen elégitette ki a műgényeket. Harmadszor ismételtetett „Nisida“ s ebből ennyi már nagyon is sok egy sasonra. Az ember szinte sajnálja az előadókat, hogy ily silányság betanulására kell erőjüket pazarolni. Esetleges negyedszeri előadás alkalmával a színház „közbejött akadályok miatt“ — valószínűleg zárva marad.

Az „Ibolyafaló“ előadásáról sem mondhatunk sok jót. A vigjáték silány tartalmát csak a vonatott, minden finomságot s routint nélkülöző előadása multa fölül, mi annál inkább rossz hatással van, ha valami mind magyar, mind németben, már jól is lett előadva. Némli éleltséget csak a harmadik felvonásban a katonai gyakorlatok adtak, miben az érdem Arányi, ki ez epizód sceniozására annyi gondot fordított, hogy Kömleivel, ki különben az utóbbi időben igen előnyösen s használható tagnak mutatta be magát, beállottak rekrutáknak; de ez epizód is sokat vesztett az által, hogy felette hosszúra lett nyujtva.

*

Tóth Antal jutalomjátéka — Brankovics György — mint előre sejtettük, de hinni még sem akartuk — lehetőleg rosszul esett ki; a Blaha-aissonnak ő volt áldozata. De a rikor sajnálkozásunknak adunk kifejezést a fölött, hogy egy érdemes, kiváló színész bőven megérdemelt jutalmazás nélkül maradt, tenünk kell ezt kétszeresen még azért is, a mennyiben ujból azt a tapasztalást merítettük, hogy nálunk az ér-leklődés történelmi magyar dráma iránt mindinkább hanyatlik. Alig kerül egy sason alatt 2—3 magyar dráma előadásra, pedig ez képezné a magyar színészet egyik főfeladatát — s akkor sincs rá közönség. Hol marad itt a magyar nemzeti szellem, hol a lelkesedés történelmi múltunk s nagyjaink iránt? Az intelligencia játssza a blazirtságot, a fiatalok unalmasnak mondja s tündököl távollétével. Nem így van ez Németországban, Franciaországban, nem így

kisebb nemzetiségeknél is; Horvátországban, Szerbiában egy történelmi darab előadása alkalmat szolgáltat a nemzeti közszellem manifesztálására; nálunk pedig pihenő nap. Seleges s már több mint kétértelmű szövegű operettek s francia — ugynevezett „házaságtörési drámákkal“ nem igen teljesítheti a magyar színészet nemzeti s kulturális föladatát; e miatt kár arra annyi gondot s áldozatot fordítani. Adjunk azért — ha már nekünk nem is tetszik — legalább jó példát a fiatalok s a közönségnek. — Az előadás a legjobban sikerült s Tóth a címzserepben valósággal remekelt. A közönségnek élvezetes esteje volt s az est hőst szokatlan zajos tapssal tüntette ki.

A folyó hét „A koldusdiák“nak van szánya, bérlétszűnetben, felemelt helyárrakkal s hogy e miatt a bérlők — az igazgatónak e subventioái — ne zugolódjanak, kártalaníttatni fogunk legközelebb a „Véres pénz“ s a „Megigézett sárgarépá“val, két igen hatásos népdrama, pazar görögützszel.

*

Egyik régebbi számunkban ujságtoltuk, hogy társulatunk jeles komikusa, Arányi Dezsőnek biztos kilatása van a népszínházhoz szerződöttni. E hírünk valóslásához közeledik, mert Arányi pénteken fog vendég szerepeltetni Budapesten a „Tótleány“-ban Miső szerepében Blahanéval. Meg vagnyunk győződve, hogy Arányi e szerepében tetszést arat s a részrehajlatlan kritika mellette fog nyilatkozni. Szívöl kívánjuk neki a legjobb sikert. Társulatunk másik nem kevésbé jeles komikusa, Boránd is elhagyja társulatunkat s megy Krecsányihoz Debreczenbe. Bár örvendünk, hogy sorsán segített, mégis nagyon sajnáljuk körünkből való távozását.

H i r e k.

Beethovenről irt tárczáink a szomszédban is tetszésre találtak, a „Zalamegyei Közöny“ átvette azokat s örvendünk rajta, hogy ekkép hasznos szolgálót tettünk a nevezett lap olvasóközönségének is; csak egy kis helyreigazítást kell a történeti hüség érdekében tennünk tisztelet collegánk közleményének elejére nézve s ez az, hogy Hölzl ur, ki a tárczák írója előtt Seyfried lovagrol, mint ismerőséről nyilatkozott, nem a bécsi, hanem a pécsi székesegyház karnagya.

Közzgyűlés. A baranyamegyei gazdasági egyesület 1884. évi február hó 10-én, delutón 3 óraker a megyeház nagy termében rendes közgyűlést tartandja, melyen az újra alakulás alkalmából az egyesület tisztségelöl megválasztatnak és a jövő évi működés programja fog megállapíttatni.

Halalozás. Egy beküldött gyászlap Oertel János haladát jelenti, ki 66 évet élt s e hó 2-án hunyt el. Temetése nagy részvét mellett hétfőn volt. Béke halmvaira!

Realiskolánk ügye végre valahára befejeztetett. A vallás-és közoktatásügyi minister már aláírta a szerződést s annak egy példányát a városnak megküldte. Így tehát a hosszúra nyult ügy kellőkép elintéztetett.

Zárszámadás. Ugy alkalmunk városunk házipénztárának zárszámadásába betekinteni s a cameralis követelési és tartozási állapotra nézve ezuttal csak annyit jegyzünk meg, hogy nem várt mértékben, lényeges javulás mutatkozik. Az öt évi összehasonlítás következő eredményt tünteti fel: 1879-ben volt 3220 frt, 1880-ban 22,781 frt tartozási többlet; 1881-ben 1966 frt, 1882-ben 12,287 frt követelési többlet, mely 1883. év végén 17,540 frtra emelkedett. A tőke visszatérítéséknél a sántortábor czim alatt feltevet 47,016 frt tökéből annyi törlesztett, hogy 1883 végén csak 23,293 frt maradt. Az eredmény mindenestre a lehető legelőnyösebb. A házi pénztári zárszámadást annak idején kellőkép méltatni fogjuk.

A Verner intézet növendékei február 2-án, Gyertyaszentelő ünnepén mint bucsünnepén, a belvárosi templomban megatószőpen énekelték Zsakovszky magyar mise-

zottság: id. Szévald Mór kamarás, Ujváry László ügyvéd, Csetkő Ferencz bíró, Stauber János és Jubász Antal. A nevezett szárnyonval elhatározottak és pedig Sárbovárdról Dunaföldvára kiágazólag, melyhez az erdőkelt birtokosság, de különösen a zirzi apát-ság fog lényegesen hozzájárulni.

Hímlobólás. Ez év folyamán beoltott az első körletben 562, a másodikban 85, a harmadikban (Bányatelep) 213, összesen tehát 860 gyermek, mindannyi jó sikerrel.

Községi választások czim alatt közöltük napunk mult heti számában járásunk községeiben megválasztott új bírák névsorát. E névsorból tévedésből kimaradt Somberek bírájának: Bacher Jakab neve, ki tavaly és már azelőtt is több ízben — mind főlebbvalói, mind polgártársai teljes megelégedésére — viselven a bírói tisztet, a közbizalom jeleül most is egyhangulag választott meg községi bírónak.

Postaforgalom. Szabolcsbányán, 1888. január 16-án, Baranya-Szabolcs elnevezéssel életbe léptetett pécsi kir. postahivatallal gyalogküldönc által naponként egyszer közlekedő kir. postahivatal 1884. január 16-ig vagyis egy év alatt a következő forgalmat tünteti fel: Pénztári átmenő forgalom és pedig bevétel (utalvány és utánvétel) 4638 frt 72 kr., — kiadás 3707 frt 03 kr. Jövedéki bevétel 1017 frt 80 kr., kiadás 389 frt 9 kr., tiszta jövedelem e szerint 628 frt 71 kr.

Dárdai vörös kereszt egyesület. A nemrég megalakult „dárdai vörös kereszt-főkegyelet” f. évi január hó 26-án a dárdai casinó-egyesület helyiségeiben zártkörű tombola- és táncszélt rendezett, melynek anyagi eredménye a következőképp alakult: Belépti díjak, felülfizetések és adakozásokból összesen befolyt 146 frt; tombolatáblák eladásából 103 frt 89 kr., összes bevétel 249 frt 89 kr. — Kiadás összesen 80 frt 35 kr. s így a tiszta bevétel 169 frt 54 kr. Felülfizettek: Cserny Gyula 1 frt, Elvers Nándor 1 frt, Feld István 2 frt, Farkas Géza 1 frt, Gabel György 4 frt, Höbling György 1 frt, Marsall József 1 frt, Neumann Gusztáv 1 frt, Perczel Béni 1 frt, Rieher Géza 1 frt, Stankovics Döme 1 frt, Starzykowsky Ferencz 1 frt, Tóth Vilmos 1 frt. — Adományoztak: Árvay Sándor 1 frt, Ács Gideon 1 frt, Bihari Benő 1 frt, Dobos Dezső 1 frt, Goldstein Adolf 2 frt, Hirsch Lajos 4 frt, Höbling György 1 frt, Kohn Farkas 1 frt, Kohn Endre 1 frt, Péchy Teréz 1 frt, Reichsmann Izrael 1 frt, Rosenbaum Illés 3 frt, Rosenbaum Ármán 4 frt, Veres Vince 1 frt. — Tombolatárgyakat ajándékoztak: Elvers Nándorné, Stankovics Döméné, Löffler Vinczéné, Majer Béláné, Szemelits Sarolta, Höbling Mária, Ottinger Fanny, Schmorl úrbölgyek, Schmorl Valdemárné, Jellachik Károlyné, Feld Istvánné, Kellerné, Feik Jánosné, Nagy Gyuláné, Kinneth Adolfné, Feld Józsefné, Friedrich Károlyné, Saxer Justusné, Höbling Györgyné, Erb Ferenczné, Kaltneker János, Cserny Gyula, Biczó Gusztáv, Weigl Jánosné, Árvay Luisa, Lengsfeld Gizella, Starzykowsky Ferenczné, Czingelly Sándorné. Mindezeknek, úgy a dárdai casinó-egyesületnek a helyiségek és diszintmentek átengedéseért őszinte köszönetet nyilvánítnak a választmány nevében: Starzykowsky Ferenczné és Feld István egyleti enökök.

Beszélgetés telephonnal. Minden művelt ember ismeri ma azt az egyszerű gépezetet, melylyel gondolatainkat tetszés szerinti távoltságban egy papírszalagra leírjuk. Ez oly egyszerű, oly érthető, hogy már föl se veszszük. Mégis, ha e gép mellé állunk s egyes-nesen ennek zakatolásából halljuk leolvadni a legtávolabbi vidéken levők gondolatait, különös érzés lep meg. Bizonyos bámulól félel-mel mutatunk e láthatatlan s kimagyarázhatatlan erő után. Mert hát mi tagadás benne, mi biz maig is úgy vagyunk ezen erő definiójával, mint a baka a wachparádéjával, ha csak el nem akarjuk magunkkal hitetni, hogy ismerve a villanyos áram s a delej fejlődését, már ismerjük magát e titkos erő mibenlétét is. A helybeli táviróhivatal főnökéül kedden és szerdán este egy kis tár-

saság gyűlt össze. Első este csak férfiak, a másodikon már nők is voltak. Ugyanekkor a kaposvári táviró-hivatalban is egy jóval nagyobb válogatott társaság jelent meg. És e két társaság mindkét alkalommal másfél óráig kellemesen társalgott és mulatott egymással, a táviró bámulatos versenytársa, a telephon segélyével. „Kaposvár!” — szól a főnök — „Tessék! feleli rá kaposvári kollegája. „Jó estvét!” — „Jó estvét!” „Sokan vagytok?” — „Vagyunk elegen, hölgyek is.” — „Van szerencsem magam ajánlani: én vagyok V. őrnagy.” — „Örvendek, hogy a távolból üdvözölhetem.” — „Én vagyok L. A. jogtanár.” — „Hiszen mi ismerjük egymást.” — „Hogy ne! én is felvidéki vagyok” stb. Mikor aztán így a társaság mindkét részről kibeszélte magát, kölcsönösen megkérék egymást egy kis zenére, vagy énekre. Kaposvárot a társaság két czigányt is hozott, a kik gyorsan hangolnak s rá kezdenek egy keservesre s huzák olyan érzéssel, hogy a kik Pécsét hallgatják, mint valami tulvilági syren-haugoktól elbájolva önkénytelen taglejtéssel kísértük s utána hatalmas tapsban törünk ki, mit a kaposváriak nyomban igen udvariasan megköszöntek. Majd meg egy csengő-hangu kis lány énekel egy bájos dalt, kinek minden szava titkoszerűen járja át a pécsi hallgatót. Erre meg a pécsiek felelnek fuvalán, furulyán és ének-darabokkal. Aztán ismét csevegésre fogják a dolgot s egy kis pajkos azt kérdi Kaposvárot „van-e önök közt legalább egy házasodni való férfi?” S mivel a véletlen úgy akarta, hogy Pécsét épen egy ilyen volt a beszélgetés sora, — a kedvező válasz nem késett. De már erre a szép kíváncsi a helyett, hogy nevét megmondta volna, a kapott választ elmondván a társaságnak, ezzel együtt hahotában tört ki, s átadja a szót másnak. . . . Nincs tehát többé távolság! Nincs természeti akadály, mely lehetetlenné tenné, hogy egymással a legtávolabbról is élő hangon közlekedjünk. Valóban, ezt látva, a bámulattól nem marad időnk okoskodni s az okokat kutatni. Meglepetve állunk az emberi ész fősége előtt s fantasiánk kifárad annak elképzelésében: mi minden nem lesz lehetséges ezután! Egy semmit mondó néhány negyzet centimetryni készülékecske, a melyről egy zöld zsinoron fülünkhez illeszhető egy vagy két „fűl” csüng alá, hogy fülünkbe mondjon minden legkisebb hangot, még pedig eredeti mivoltában! Mig egy tenyérnyi fényő deszkácska fölött természetes magasságu hangon beszélve, a táviró sodronya ugyanazon pillanatban a mi hangunkat átadja ott, a hol egy második ilyen gép van, tekintet nélkül a távolságra. Ezt látva és hallva bámulattal tapasztaljuk, hogy a csodák kora még nem egészen járt le!

Végzetes szurás. Sombereken az egyik községi kocsmáros e napokban táncmulatást rendezvén, Wölfl Mihály somberek lakos is elment abba, a nélkül, hogy a belépésre jogosítva lett volna; ittas lévén, elkezdett lármázni és szitkozódni, mire aztán a kocsmáros a rakoncátlanokodónak kitette a szűrét. De ez kívül is még lármázván, a szintén rakoncátlan magaviseletükről nevezetes Mutschler fivérék meg egy két társukkal kimentek, Wölfl elverték és — állítólag — Mutschler János késsel több szurást ejtvén rajta, életveszélyesen megsebesítette.

A kanyaró. Dályokon és Sátoristván a kanyaró oly nagy mértékben lépett fel, hogy a községi körorvos jónak látta mindkét helyen az iskolák beszüntetését.

Templom-rablás. Izsepen néhány nappal ezelőtt a templom falát kiásták s azon reményben, hogy ott sok kincset találnak, eddigelé ösmertelen tolvajok behatoltak, a perselyt feltörték, a benne volt 7 krt. s az ol-tárterítőt elvitték. Szerencsére a misemondó ruhák nem voltak benn. Az ol-tárterítőt e hét elején Udvár közelében, az úgynevezett „török domb” mellett homokásás közben találták meg sátoristyai kocsisok, de nagyon megrongált állapotban.

Lakodalomból a hullámsírba. Ráth Henrik pocsai szabó e hó 28-án este egy Kis-Bud-

méron tartott lakodalomból kissé ittas állapotban egymagában hazza menvén, az 5-6 lábnyi mélységű Karasica csatornán átvetődő keskeny gyaloghídról lebukott és mivel közelében senki sem volt, ki segítségére siethetett volna, a hullámokban lelte sírját.

Biztosítás eső ellen. A biztosítási ügy sehol a világon nincs annyira kifejlődve, mint Amerikában, a hol tudvalevőleg majdnem mindent és minden ellen lehet biztosítani. Legujabban Newarkban (Uj-Yersey állam) egy társaság alakult, mely az eső és vihar ellen is biztosít. Ha például valaki vasárnap délután jó üzletet akar csinálni, a mihez jó idő szükséges, egy dollárral biztosít. Ha a kitűzött vasárnap délután esik, habár csak néhány csepp is, úgy a társaság 10 dollárt fizet neki. E biztosítási módból főképp keres-márosok és vendéglősök huzhatnak hasznot. Így ha egyik-másik vendéglős a szabadban valami nagyobb mulatságot rendez s abból nagyobb hasznot remél, eső beálltával veszteséget szenved.

Maloméges a Dunán. Mult vasárnap este 11-12 óra között Mohácson a telető helyen álló több mint 25 vízimalom közül egy — az özv. Mucskai Mihályné tulajdona — ismeretlen okból, mint szemtanuk állítják, kívülről meggyulladt. A malomok őrszét teljesítő segédek alig voltak ötven-tizen s a meggyulladt malom megmentésére nem is gondolhattak, annyival is inkább, mivel túlzólt szerekek se voltak birtokában, így hát csakis a tűz lokalizálása volt egyedüli törekvésük, mi szerencsére sikerült is. E munkában különben a szakadó eső is segítségükre volt. A teljesen leégett malom körülbelől 4000 frt értéket képviselt. Biztosítva volt az első magyar biztosító társulatnál 4000 frta. A kár még így is tetemes.

Gallmayer Jozsefné, a bécsiek „Fesche Pepi”-je, mint egy táviratunk értesít, néhai napi betegség után, szörnyű kínok közt meghalt. Résztvétel értesültünk a művészné — a bécsi neptypus e kiváló képviselőjének szomorú haláláról. Hagyatéka csak 30.000 frt — adósság.

Elvesztegette idejét s pénzét!

Ezt cselekszi mindenki, ha gyomor- vagy máj-bajában egyeket használ, mint az általában ismert s nagy hirre kapott Brandt R. gyógyszerésze-féle svájci ladaecskát. — Csak egyedül azok segítenek gyorsan s minden fájoalom nélkül s a mellet napi kiadásuk e szerre csupán 2 kr. Egy egész dobozzal 70 kr-ért lehet venni a gyógyszerárakban.

Törvényszéki csarnok.

a pécsi kir. ügyészségnek, az eszkéi vasuti hid leszakadás tárgyában folyamatba tett bünyvizgálatra vonatkozólag, a pécsi kir. törvényszékhez beadott vádindítványa.

(Vége)

V. A büntethetőség.

A mulasztás büntethetősége egyike azon kérdéseknek, melyeket a jogi elmélet még kiköpp meg nem oldott, melyekre nézve a szakudósok nézetei igen ellentétesek, épen ez okból csak röviden óhajtom jelezni azon véleményemet, hogy már elméletileg is az, a ki ellenében bizonyítható, miszerint felismerhette, sőt szakismeretei kövekeztében felismernie kellett azon okokat, melyek természetüknél fogva az ő kiváló gondosságukra bízott tárgyat veszélyeztetik, — hogy továbbá kötelességében állott e veszélyes közehatást megakadályozni, mégis azt elmulasztotta, minden esetre büntetés érdemel, és legfeljebb a beszámítás enyhítésére vagy súlyosbítására lehet az befolyással, ha valjon az illető a mulasztásából okoszerűleg bekövetkezett eredményt mint lehető felismerete ugyan, de elbizakodva abban, hogy annak elkerülhetlenül bekövetkeznie nem kell, tehát annak elmaradását reménylette, avagy az okok veszélyes jellegét kiköpp meg nem fontolta, a b követhető eredményt fel nem ismerte, holott azt kellő figyelem és gondosság mellett felismernie lehetett és kellett volna.

Vétkeessé az teszi őt, hogy nem feszítette meg szellemi tevékenységét, hogy nem volt óvatosabb, körültekintőbb s vétkeességét

nem szünteti meg és nem is csökkenti az, hogy nem ismerte fel vagy nem fontolta meg azon körülményeket, melyek a bekövetkezett sajnós eredményt előidézték.

Mit mond azonban büntető törvényünk.

A 75. §. azt mondja: „büntettet csak szándékosan elkövetett cselekmények képeznek, ugyanaz áll a vétségekre is, kivéven, ha a gondatlanságból elkövetett cselekmény a törvény különös részében vétségnek nyilvánítható.”

A 434. §. azt „ki vaspályának gőz- vagy más hajónak, vagy ezekhez tartozó tárgynak szándékos megrongálása által a vasuton, vagy hajón lévő személyeket, vagy árukat veszélynek teszi ki, közveszélyű megrongálás büntette” — miatt, — 437. §. pedig azt, „a ki a 434-ban megjelölt valamely cselekményt vagy mulasztást gondatlanságból követi el, „vétség miatt” rendeli büntetettini.

Minek kell bizonyítva lenni, hogy a mulasztás büntethető legyen?

1. Hogy a jogsértő eredmény bekövetkezett.

A jelen esetben minden kétséget kizárólag áll előtűnk az eredmény, az északi hídnak a vasuti vonat alatt történt leszakadása, mely által az utasok és áruk nem csak veszélynek tétettek ki, hanem a 28 egyének halála, egynek súlyos, többnek könnyű sérülése is okoztatott.

2. Hogy gondatlan cselekvés, illetőleg mulasztás forog fenn.

Koch József hifelügyelő, ki a legutóbbi időkben önmaga eszközölte a mélységméréseket, szeptember 21-én estétől kezdve, midőn Eszékre megérkezett, nem sondiroz, mert ez nem az ő kötelessége s a sondirozás nem is lett elrendelve, elmulasztja tehát azon módot, mely a veszély felismerésére alkalmas nyújtott volna, a jármók viz alatti részét nem vizsgálta meg s így elmulasztott meggyőződést szerezni arról, vajjon azok elég biztosan állanak-e? Hallott az előtt is már alamosokról, de azok nem jártak veszélyes következményekkel, így tehát most sem gondolta, hogy a járom alamosítása a hid leszakadását fogná maga után vonni.

Steltzl Frigyes osztálymérnök ellenében hasonlóképp igazolva van a könnyelműség, a gondatlan mulasztás, midőn beismeri, hogy az alamosítás fenforgásának lehetőségét felismerte ugyan, de nem hitte, hogy a hidra néve oly veszélyes következményeket vonna maga után, midőn már gyakrabban történt medermélyedés, például, midőn egy izben az egyik járom előtt egy dereglye süllyedt el, s 1882. év tavaszán is, midőn az új hid egyik eaissonja a vízbe szakadt s hosszabb ideig fekvén a folyamban, örvényt és mederkimosást idézett elő a nélkül, hogy e körülmény a hid biztonságára káros befolyást gyakorolt volna. Kétségtelen hogy nagyobb figyelem, gondosság őt a veszély felismerésére vezette volna.

Jobbágyi Ottó főmérnök már sept. hó 22-én oly veszélyesnek látta a hid helyzetét, hogy gondolkodni kezdett a forgalom korlátozása és megszüntetéséről is, felmerül benne az aggály, ha vajjon a jármók elég biztosan állanak-e? nem kellene-e sondirozás által legalább megkísérteni, hogy a kimosítás mutatózó veszélyének fenforgása iránt alaposabb meggyőződés legyen szereshető? mégis megnyugodva az osztálymérnök jelenlétében, elmulasztja megakadályozni az előre érzett veszély bekövetkezését, holott az csak kissé több ovatosság, a helyzet, a veszélyes jelenségek kiváltó gondosabb megfigyelése okvetlenül arra indította volna, hogy a mulasztások pótlásával a bekövetkezett sajnós szerencsétlenségnek eleje vétsésk.

Récze Gyula főfelügyelő és helyettes igazgató, ki a távirati uton nyert értesítések alapján Budapesten oly veszélyesnek vélte szeptember hó 21-én a helyzetet, hogy ezen nap este fél 9 órakor magához hivatja Jobbágyi Ottó főmérnököt, utasítja, hogy a legelső vonattal Eszékre nézzen, s a helyzetről azonnal tegyen jelentést, még pedig, hogy

szükség esetén az intézkedések a leggyorsabban legyenek megtehetőek, meghagyja neki, hogy a sürgönyt ne az igazgatósághoz, hanem közvetlenül az ő személyéhez intézze, ki érezvén a helyzet komoly voltát, nem mer megbízni alantos közlegeiben, hanem sept. hó 22-én este külön vonattal maga is Eszékre megy, hogy a veszélyek minősége s a tett óvintézkedések iránt személyes meggyőződést szerezzen, elég könnyelmű és gondatlan, hogy a helyszínére érve szeptember 23-án délelőtt 11 óra és 15 perczkor egyszerien meghallgatja alantos közlegeinek jelentéseit, talán végigsétál a hidakon és rövid félóra mulva 11 óra 45 perczkor re bene gesta sürgönyzi, hogy nincs semmi baj, 11 óra 55 perczkor felmegye a felső városba fáradalmaikat kipihenni.

Ha tán Steltzl Frigyesre nézve nem ugyan mentségül, de legalább enyhítő körülmény gyanánt felhozható, hogy a hirtelen támadt több különemű veszélyek felismerése után, ezeket iránt elfogulva, épen a szerencsétlenség előidéző körülményt nem volt képes felismerni, Récze ellenében épen azon körülmény, hogy ő nem állván tényleges közlemben az egyes veszélyeztető tényezőkkel, azok őt olyannyira el nem foglalhatták, hogy a töle minden esetre megkivánható szakértelem, figyelem és gondosság alkalmazása mellett ne lássa meg az imminens veszélyt, ne vegye fontolóra annak bekövetkezhető és sajnós hogy rövid néhány óra mulva bekövetkezett gyásos eredményét.

Nem eszközöltetett semminemű vizsgálatot, mert megbízott közgei szakértelmében és lelkiismeretességében, hát nem azon okból jött le önmaga Eszékre, mért épen nem mert megbízni azok jelentéseiben? vagy e nézete Eszéken megváltozott? noha a veszélyes jelenségek szemmel láthatólag még megvoltak, sőt a meder kimosási processus ekkor lehetett teljes erejével folyamatban.

Végre beismeri, hogy Jobbágyi — bár szerinte az előző napról oly veszélyesnek jelezte a helyzetet, hogy a mozdony forgalom beszüntetése is eszébe jutott, mégis ő, Récze nem látja szükségesnek a legszigorubb és pontosabb vizsgálatot, elmulasztja meggyőződést szerezni a helyzet veszélyes voltáról s a szóba hozott forgalom korlátozás kérdését még csak megbeszélés tárgyává sem teszi.

3. Megállapítható-e az oki kapcsolat — causalis nexus — a mulasztások és a szerencsétlenség bekövetkezése között?

Kétséget nem szenved, hogy ha észrevétték az, miszerint a hid VI. járom körül folyamatban levő alamosása a hid biztonságát veszélyezteteti, óvintézkedések alkalmazhatók még talán idején a járom biztosítására; ha a veszély már nagyobbak mutatkozik, úgy hogy a tehető intézkedésektől határozott siker azonnal és rögtön nem várható, még mindig lett volna idő, mód és alkalom a forgalom beszüntetése iránt intézkedni, a mi ha megtörténik, tán a hid sem szakad be, vagy ha lerokad is, sem személyek, sem egyéb szállítmányok veszélynek kitéve nem lesznek, — nyilvánvaló tehát, hogy a mélységmérés műveleteknek, a megtámadott és veszélyeztetett hidjárom biztosításának s a legvégső esetben a közlekedés beszüntetésének elmulasztása a catastropha bekövetkezésével causalis nexusban áll.

4. Mójukban volt-e a fentebb nevezetteknek intézkedni az iránt, hogy a veszélyt felismerhessék s annak közhatását és a szerencsétlenség bekövetkezését megakadályozzák?

Igen. Koch József bevallja, hogy ha meg lett volna parancsolva, sondirozott volna, a mi hogy lehető volt, Steltzl is beismeri, előadva hogy a felső hidaknál sondiroztak.

Ha a hifelügyelővel megbízott szakemberek, kiknél tehát hivatásuknál fogva kiváló szakértelem, gondosság és figyelmet kell feltételeznünk, az alamosási processust felismerik, kőhányás, homokzsákok stb. által a járom biztosítása iránt intézkedhetnek.

Végre ha a veszélyes helyzetet megjavítaniok nem sikerül, hivatásuknál fogva is nem csak mójuk, de kötelességük a nem teljesen biztos hidon a forgalmat be is szüntetni.

És mindezt almulasztották.

A vizsgálat elrendeltetett a fentebb nevezetteknek kívül még Schüller Károly mérnökgyakornok és Margbreiter Ede állomásfőnök ellen is, de ezek ellenében a vád alá helyezett nem látom indokolhatóknak, mert:

Schüller Károly önálló hatáskörben nem működvén, ha ellene mulasztás volna is igazolható, ez őt csak akkor terhelhetné, ha bizonyítható volna, hogy főnöke határozott rendelkezéseit nem teljesítette, a mi pedig még csak nem is állítható. Nem bírván rendelkezési joggal, szükséges intézkedések tételét el sem mulasztotta.

Margbreiter Ede-t esetleg a vonat összeállítására s a kocsi besorozására körüli szabálytalanság terhelhetné, ámde eltekintve attól, hogy a vonat összeállítását s a kocsi elrendezését nem ő, hanem — mint a vizsgálatból kiderül Terplán Lajos forgalmi tiszt eszközölte, e miatt Margbreiter felelősségre nem vonható. De a vonat összeállítására, a kocsi miként lett besorozása a szerencsétlenség bekövetkezésével nincs is oki kapcsolatban, hisz ha a kocsi más módon voltak volna is besorozva, a hid azért leszakadt volna s legfőbb tán nem a katona szállított kocsi hanem más posta vagy személykocsi merült volna a Dráva hullámaiba, s a 26 huszár helyett talán kevesebb, talán több polgári utas vesztette volna életét.

A vizsgáló bírő által a vizsgálat nem csak a büntető törvény 437. §-ba ütköző közveszélyű megrongálás vétsége. hanem egyúttal a büntető törvény 290. §-ába ütköző és a 291. §-a szerint mmósnál emberölés vétsége miatt is rendeltetett el, én ez utóbbiakat mellőzendőknek tartottam, minthogy a vádbeli esetben több embernek bekövetkezett halála nem képez különálló vétséget, maga a 437. §. rendelkezvén szigorubbán azon esetben, ha a mulasztás által halál okoztatott.

Piacz.

Pécs, 1884. február 4-én.

Gabnaüzlet. Az ajánlatok a lefolyt héten sűrűbben folytak, de a vételkedv is velük együtt nőtt, úgy hogy az üzlet, dacára a külföldi lanya tudósításoknak, szilárd irányát megtarthatá, habár az árak nem emelkedtek.

Határidői zárlatok a Budapesti tőzsdén e hó 3-án.

Tavaszi buza:	frt 9.42—44
Kukorica per M.J.	„ 6.68—69
Tavaszi zab	„ 6.92—94

Felelős szerkesztő és kiadóulajdonos:

Fekete Mihály.

Nyilt-tér*)

Magyar földhitelintézet 4 1/2 % Záloglevelei

Pesti hazai első takarékpénztár egyesület 5 % kötvényei

Magyar jelzálog hitelbank 5 % záloglevelek

Magyar kisbirtokosok országos földhitelintézet 5 1/2 % záloglevelei napi árfolyamon

alulírt cézgnél kaphatók. Ezen értékpapirokat tőkebefektetésre ajánlhatom, tekintve, hogy biztonságuk és szilárdságuk minden kétség felül áll és hogy semmiféle adó vagy illeték levonásnak nincsenek alávetve.

Schapinger J.

516

váltóüzlete Pécsen.

*) E rovathon foglaltakért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdető-felnek külön lakoziméval is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasznak szükséges póstabélyeg beklüdtetik.

Tőke befektetésre és gyűmölcsöztetésre alkalmas ház a belvárosban előnyös áron megszerezhető. Értesítést a kiadóhivatal ad.

Mária utcában 31-ik számú ház új minőségben szabad közből naponta eladó. Bővebb tudósítást a kiadóhivatalban. 534.

Egy **8 gimnásiumi osztályt** sikerrel végzett s a jegyzői teendőkben jártassággal bíró fiatal ember mint jegyző segéd alkalmazást keres. — Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad. 435.

Egy jó irással és hibátlan helyesírással bíró fiatal ember másolási vagy más munkát keres, melyet szabad óráiban mérsékelt díjazás mellett otthon végezhetne. A kiadóhivatal ad értesítést. 530.

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a városhoz közel, a szigeti ország-ut alatt jutányos áron eladó, vagy haszonbérbe vehető. Értesítést a kiadóhivatal ad. 161.

ÜVEG FÉNYKÉPEK KIÁLLITÁSA.

Ma szerdán és holnap látható Párizs és a párizsi kiállítás.

Pénteken, szombaton és vasárnap

XII. Függelék sorozat

ujjonan érkezett pompás látványok minden országból.

Kitüntettetett:

BÉCS, TRIEST, 1882, KECSKEMÉT, FEHÉRVÁR, WELS.

Enger-féle dijjutalmazott különlegességek.

Az Enger-féle mellpastilla, általánosan ismert és kitüntettetett szer köhögés, rekedtség és elnyájkódás ellen, elannyira, hogy számos bel- és külföldi szakodás e némben a legjobbnak ismerte el. A 25 és 50 krajczáros eredeti dobozok Magyarország minden nagyobb gyógyszerárában kaphatók.

Gyomorhaj ellen Enger féle Sodapastillák mindenféle gyomorhaj, emésztéshány, gyomorhég, bel-tunyaság, görvély, halványaság, ismétlődő főfájás ellen. Ezen pastillák, melyek egy ezen ezétra készült és szabaddalmazott gépen készülnek, könnyen olvadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lélegzést. — Egy eredeti doboz utasítással 30 kr.

Enger zuzmohóvénny ezukorkái (Hogyanis caraghien a leg-finomabb anyagból készült, hatásuk nedvesítő köhögési inger csillapító szer. Igen kellemes gyümölcsízűek, különösen óvják a légzési szerveket a száradástól. Szónokok, bírók, színészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivatusuknál fogva sokat beszélnek, el nem mulasztják ezen kitűnő ezukorkát használni. Dacára jószáguknak könnyen beszerezhető, 1 doboz 15 kr.

Enger val. mandula formájú maláta bonbon csomagolva, valódi amerikai hártva-papírzacskókban, tisztos óvszer köhögés, rekedtség és gége kiszáradás ellen. Igen tiszta maláta-kivodatokból és ezukorból vannak készítve és nem képeznek semmiféle gyomorsavat. Egy eredeti zacskó 10 kr.

Ezen különlegességek városunkban eredeti árban kaphatók. K. n. z. Földi gyógyszerész úrnál, K. Kovács M. gyógyszerész úrnál, Sipőczy István gyógyszerész úrnál és az Irgalmasrend gyógyszerárában. 516.

Hirdetmény.

Ezzel közhírré tétetik, miszerint Beremend község tulajdonát képező

italmérésí jog

a nagy kocsmaház, udvartér és kerttel, mészárszék, egy 24. kataszt. hold szántóföld és réttel, továbbá a vöröscsárda ház, udvartér és kert, egy 3 hold földdel

1884. évi február hó 20-án d. e. 9 órakor Beremenden, a körjegyzőség irodájában tartandó nyilvános árverésen 1884. april 1-től egymásután következő 6 évre fog a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe adatni, miről az árverezni óhajtok azzal értesítettnek, hogy magukat elegendő bánatpénzzel ellássák.

Az árverési feltételek a körjegyzőség irodájában mindenkor megtekinthetők.

Beremenden, 1884. január hó 14-én.

556.

Az előljáróság.

606
1884.

Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint esődbírótság ezennel közhírré teszi, hogy 8115/1883. sz. végzéssel, Kallenberger József és neje Csányi Anna ellen kimondott esődügyben; 1883. évi december hó 20-án bíróilag lefoglalt és 609 frt 74 krra becsült butor, ruha, fehérnemű stb. stb. tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minnek a helyszínén, svagvis Sellyén, a fennnevezett közadósok lakásán leendő eszközésére határidőül 1884. évi február hó 22. napjának délutáni 2 órája tűzetett ki, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érdekelt ingóságok emez árverésen, szükség esetében becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Pécsen, 1884. évi január hó 31. napján.

Brodzky Béla,

kir. törvszéki jegyző,
mint esődbírótság.

564.

Nagy kiárulás.

Klein J. végkiárulása.

Kereskedésemtől végleg megváltani óhajtván, elhatároztam egyuttal az üzlet teljes leszámoltatását.

Ennélfogva Pécsen, a „Hajó” szállatában létező, dúsan felszerelt, a legújabb és divatszzerű cikkekkel gazdagon ellátott nagyterjedelmű divatárú-, selyem-, vászon és posztókereskedésemet végkiárulsítom.

Midőn ezt a n. é. közönség, úgy tisztelt yevőim és ügyfeleim tudomására hozni szerencsém van, felhivom becses figyelmüket ezen vezetésem és felügyeiletem alatt történt végkiárulsításra, mely bő alkalmat nyújt a legjutányosabb vásárlásra minthogy az árucikkek a lehető legolcsóbban,

jóval a beszerzési áron alul fognak eladatni.

Pécs, 1883. október hó 15-én.

Legmélyebb tisztelettel.

A beszerzési áron alul.

Még csak néhány napig látható.

Előadások hétköznapokon d. u. 4 és este 7 órakor. — Minden előadásnál Miss Marie híres állat- és kigyószelidítőnél fellépte.

Ez alkalommal felhivatnak a tanintézetek t. igazgatói állatseregletem megtekintésére iskoláikkal. A tanintézetek vendégeinek árleengedéssel szívesen szolgálók.

Az állatsereglet 70-nél több példányból áll.

554

ugymint: indiai idomított elefant, zebu, királytigris, különböző fajú oroszlanok, párducok, foltos és csikos hienák, amerikai, orosz és indiai, ugyszintén jegesmedvék, óriási känguruk, egypupu tevék, lámák, farkasok, petymegek tuskés disznók, mosó-medvék, anguitti, hangyárok és ormányos medvék, különböző fajú kigyók, ezek közt egy 20 lábnyi boa constrictor, afrikai és amerikai struccok, szakállas keselyűk, sasok, araras, kakaduk, papagályok, krokodilok, őrvös állatok, nemkülönbön majombház; itt kiemelendők egy harmadik kinőtt köpenyes pávián, ugynevezett erdei ember stb. — Igen érdekes egy párduc és farkascsalád az állatseregletben ellett kölykeivel. Különösen kiemelendő az indiai elefánt Pepl, még eddig nem látott, mindent felülmúló mutatóyaival.

Helyárak: I. hely 40 kr., II. hely 20 kr. Katonák Őrmestertől lefelé és 10 éven aluli gyermekek a fenti áraknak felét fizet.

Hétköznapokon mutatónyók tartanak d. u. 4 és esti 7 órakor, midőn az állatok idomítása és etetése történik.

Tisztelettel alulírott a t. cz. közönséget figyelmezteti, hogy valamennyi fent elősorolt állat a seregletnek legszebb példányaiból állanak, mindélők és tisztán tartott állapotban láthatók. Szíves látogatásáért esd F. A. L. K.

Berlin. — Hoff János csász. kir. udvari malátakészítmények gyárosa Bécsben. — Szt.-Pétervár.

Hoff János-féle

malátakivonat egészségi sör.

Az általános elgyengülés, mell- és gyomorhajok, sorvadás, vérszegénység s az általános szervek működési ellen. A legjobbnak bizonyult erősítő szer üdülőknek mindenemű betegségek után. Ára palackonként 60 kr.

Hoff János-féle

malátakivonat melliczukorkák.

Felülmúlhatlan a köhögés és elyákosodás ellen. A számtalan hamisítások végett kék csomagolására és a valódi malátakivonat csukorkák védjegyére (a feltaláló arcképe) kell főleg ügyelni. Kék csomagokban 60, 30, 15 és 10 krral.

A gyógyszeranyag és az egészséget előmozdító készülékek beföldi egészségügyi kiállításának London 1881. érdem oklevele.

Aláírások.

O felsége Viktoria angol királyné. — Királyi felsége az edinburgi herceg. — Spenser a kiállítás elnöke. — John Erie Erichsen, a bizottság elnöke. — Judge Mark H. titkár.

Hoff János-féle

koncentrált malátakivonat.

Mell- és tüdőhajok, idült köhögés, hurut és gégefő-bajok ellen. Biztos siker s igen kellemes szer. Palackonként 1 frt 12 kr. és 70 krral is.

Hoff János-féle

maláta-csokoládé

Testi- és idegyengeségben szenvedő egyéneknek felettébb tápláló és erősítő. Ez igen kellemes ízű, kiváltképen ott igen ajánlható, hol a kávé élvezete, mint nagyon isgató meg van tiltva. Egy negyed kilós csomag 1.80 kr., 90 és 60 kr. Egy fél kilós csomag 2 frt 40 kr., 1.60 kr. és 1 frt.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomorhajok, erőtlenség, lesoványodás, emésztési gyengeség ellen a legjobbnak bizonyult erősítő szer bármely betegségből üdülők számára.

58-szor kitüntetve. Alapítottatott 1847-ben.

A valódi maláta kivonat készítménynek feltalálója s egyedüli készítője:

Hoff János csász. kir. udvari szállító urnál, cs. kir. tanácsos.

Európa csaknem minden fejedelmének udvari szállítója. Biz. 1. gyári raktár. Graben, Bräunerstrasse 8. — Gyári háziús: Graben, Bräunerstrasse 2.

Elismerő nyilatkozatok és megrendelések főbb és a legmagasabb egyéniségek részéről 1882-ben császári ő felsége Károly, Lajos főherceg, Frigyes főherceg, királyi ő felsége a valasi herceg, Ligne herceg, az oldenburgi herceg, a reusai herceg, Ferenczy kisasszony királynőnk ő felségének telovasónője; Mária Valéria hercegnő királyi ő felsége angol nevelőnője, Metternich család Ciam-Gallas, Karácsony, Batthyány, Rommer, Philippovics tábornosnag, gróf Wurmbbrandt nat. sat. Ajánlva orvosi tekintélyek által, mint dr. Bamberg, Schrötter, Schnitzler, Granichstätt s számos más által Bécsben.

Öt legújabb gyógyjelentés és köszönetnyilvánítás Bécből és a vidékről 1883. szeptemberben.

Sok számszeren, kikről már lemondottak, a Hoff J.-féle malátakészít által (malátakivonat egészségi sör) meg lőnek mentve, egészségüket visszanyerték. annak még ma is örvendének. (A feltűlték saját szavai.)

Tekint. ur Teljes egy évig sinlőtem fájdalmas gyomorerhurutban és köhögésben, hasztalan volt minden gyógyszer, míg csak az ön kitűnő Hoff János-féle malátakészítményeit nem használtam; néhány hónapja a köhögés tökéletesen megszűnt, étvágyam ismét megjött s egészségem az ön Hoff János-féle malátakivonat egészségi sör által tökéletesen helyreállt. Fogadj leg fözrőbb köszönetemet. Egyidejűleg egy magyar nyelven írt köszönetlevelet mellékelek, szíveskedjék azt minél szélesebb körben elterjeszteni. Meső-Kovácsné

Kérek póstafordultával 60 palack Hoff János-féle jeles maláta kivonat egészségi sört.

Thurnambast kastély, október 4. 1883.

Grf. Asereporg Ervic.

Orvosi gyógyellermervő.

Tekintetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudósítás lehetni, miszerint a Hoff János-féle maláta készítmények eddig még valamennyi betegnél, kik légzőszervi bántalmak, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már régebb idők óta szenvednek a legsikeresebbeknek bizonyultak, miért is felkérem önt, póstai utánvét mellett "Gusehal János urnakBrünben" czim alatt, 28 palack malátakivonat egészségi sör és 3 zacskó malátacukorkának megküldésére.

Grottau, 1888. szept. 9. Mély tisztelettel Dr. Fréde József, gy. orvos

Magas köszönet és elismerő irata du Mont báróné ő méltóságának a Hoff-féle maláta kivonat egészségi sör sikeréről.

Hietsing, Bécs mellett, Jannár hó.

A malátakivonat egészségi sör és maláta csokoládé engem egészen kigyógyítottak egy bronchiális catarrhustól. A maláta bonbonoknak csillapító hatásuk van. E gyógymódot folytatom a zord időjárás befolyása ellen s k rem küldjön nekem 28 palack malátakivonat egészségi sört, 5 csomag maláta-bonbot és két kiló maláta csokoládét. Kötelező meleg köszönetem mellett maradjok du Mont Marie báróné sz. Batthyányi grófné.

Főraktár: Spitzer Sándor fia, Sipócz István gyógyszerész, Nick Károly Pécs. Eszék: F. S. Thurner fia, Kaposvár: Lajpczig A., Szigetvár: Salamon Gy. gyógyszerész, Mohács: Schlesinger M. Szegszárd: Hahn Ad.

Ó V A S! Csakis valódi Hoff János-féle maláta gyártmányokat kell kell a cs. kir. keresk. törvényszéknél Ausztria-Magyarországban bejegyzett jeggyl (a feltaláló arcképével.)

Páris. — London. — Budapest. — Crácz. Hamburg. — Frankfurt a Majna mellett. — New-York.